

KWALITEITSKAART

Titel document	Veiligheidsplan
Eigenaar	Yvonne van Loon
Betrokkenen	Expertgroep pedagogisch kompas
Datum vastgesteld	September 2022
Versie	1
Evaluatie op	juni 2023
Doel	Een sociaal veilige school
Reikwijdte	Team, leerlingen én ouders
Evaluatie	

Inhoudsopgave

H1 Beleidsplan sociale veiligheid	2
1.1 Visie, doelen en uitgangspunten	2
H2 Het sociale veiligheidsbeleid	3
2.1 De veiligheidsmonitor	4
2.2 Programma de Vreedzame School	4
2.3 Preventie	5
De expertgroep	5
Gedragsverwachting	5
Toezicht bij ons op school	6
2.4 Plagen of pesten?	6
2.5 De oplossingsgerichte pestaanpak	7
2.6 Herstel	7
2.7 Schorsing	8
Bijlagen	8
Bijlage 1 Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA)	9
Bijlage 2 Gedragspiramide	11
Bijlage 3 Protocol schorsing & verwijdering van schoolbestuur Tangent	14

H1 Beleidsplan sociale veiligheid

Onze grondwet: “Op de Mortel zorgen we goed voor onszelf, de ander en de omgeving.”

Door de grondwet, regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Wij zijn een Vreedzame School die werkt aan een cultuur van verbondenheid. We willen dat elk kind en elke volwassene zich veilig en gerespecteerd voelt. Voor iedereen moet school leuk zijn.

Daar nemen we allemaal – groot en klein- onze verantwoordelijkheid voor.

Om kinderen duidelijk te maken om welk gedrag het gaat bij onze grondwet, demonstreren leerkrachten en kinderen aan het begin van het schooljaar in de groep, gedrag dat wel en niet bij de regels hoort waarbij we de nadruk leggen op gewenst gedrag. Zo worden de omgangsregels met elkaar gevuld en snapt iedereen wat er met onze grondwet bedoeld wordt.

1.1 Visie, doelen en uitgangspunten

Op onze school begeleiden wij kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar in hun persoonlijke ontwikkeling. Wij zorgen ervoor dat zij zelfbewust en reflecterend participeren in een steeds veranderende samenleving. Wij doen dit door hen een inspirerende en uitdagende leeromgeving te bieden. Op KC de Mortel doen we dit door:

Verbinding; Met elkaar in verbinding staan maakt je bewust van wie je bent, wat je voelt, wat je nodig hebt en hoe je dat kunt afstemmen op de ander. Op De Mortel voelen leerlingen, leerkrachten en ouders zich betrokken bij de gehele school. We voelen ons verantwoordelijk voor elkaar en voor onze omgeving en hebben daarbij aandacht voor welbevinden, respect en zorgzaamheid. Leerlingen leren ook groepsoverstijgend samenwerken. Hierdoor leren zij de kwaliteiten van zichzelf en anderen kennen en bewust in te zetten en rekening te houden met onderlinge verschillen.

Jezelf zijn; Bij ons mag je ontdekken wie je bent en wie je wil zijn. Ook leren we onze leerlingen om respectvol en behulpzaam in een groep te participeren en met elkaar om te gaan. We hebben vertrouwen in leerlingen, volgen hen met een open blik, met oprechte interesse en gaan uit van hun beste bedoelingen. Leerkrachten geven daarbij zelf het goede voorbeeld. De schoolomgeving is zodanig ingericht dat kinderen al hun talenten kunnen ontwikkelen.

Ontwikkelen; Leerlingen zijn mede-eigenaar van hun eigen ontwikkeling, zij mogen zelf meedenken over hoe je het beste kunt leren. De leerkracht begeleidt, daagt uit en ondersteunt bij hun ontwikkeling. Leerlingen leren reflecteren op hun eigen denken en handelen en ontwikkelen executieve functies, welke nodig zijn om activiteiten te kunnen plannen en aansturen. De leerkracht biedt ze basiskennis en vaardigheden aan waardoor zij zich nog beter ontwikkelen.

Uitgangspunt voor het beleid inzake sociale veiligheid op onze school is het programma van de Vreedzame school. Dit is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap.

Het programma helpt onze school een gemeenschap te vormen waarin we leerlingen actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor elkaar en voor jezelf, hun omgeving, voor de schoolgemeenschap en de samenleving.

Op KC De Mortel besteden we aandacht aan basale sociale-emotionele en burgerschapscompetenties die wenselijk zijn in een democratische samenleving, zoals:

- Je verplaatsen in een ander.
- Op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen.
- Openstaan voor verschillen tussen mensen.
- Constructief conflicten oplossen.

- Omgangsvaardigheden.
- Verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap.

Wij willen kinderen op onze school zich niet alleen optimaal laten ontwikkelen in de academische vakken, zoals taal en rekenen, maar wij willen ook een bijdrage leveren aan de sociale en maatschappelijke vorming van leerlingen.

Onze school dient ook een school te zijn waar alle kinderen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Alleen dan kunnen ze leren.

“Veiligheid start met een veilig groepsklimaat waarin kinderen gezien en gehoord worden. Het moet daarnaast voor kinderen duidelijk zijn wie ze kunnen benaderen als veiligheid in het geding is. Daarbij hoort in gesprek met kinderen: wat is veiligheid en wanneer voel je je (niet) veilig”

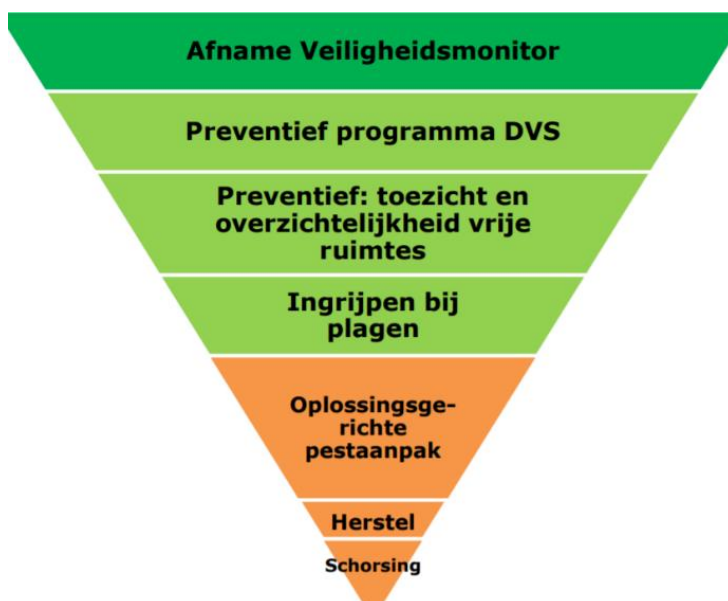
We willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school en de klas vormen, dat hun aanwezigheid ‘verschil maakt’ en dat de klas of de school minder leuk zijn als hij of zij er niet bij is. Dit doen we onder andere door samen omgangsafspraken te maken, samen te bedenken welke taken er in de klas zijn en die met elkaar verdelen, of als klas presentaties voor andere klassen te verzorgen.

In het begin van het schooljaar besteden we veel aandacht aan de vorming van een positieve groep in alle klassen (De Gouden weken).

Het voorgaande heeft eveneens betrekking op de school. Het maakt veel uit of leerlingen zich verbonden voelen met de school als geheel als zij de school als een gemeenschap ervaren. Die gemeenschap bestaat dan uit alle andere leerlingen, het team en alle ouders.

H2 Het sociale veiligheidsbeleid

Als er zich tóch pestincidenten voordoen, gaan we altijd eerst na of het programma van De Vreedzame school (nog) goed wordt uitgevoerd in de betreffende groep. Als dit niet het geval is, wordt hier eerst aandacht aan besteed. Vervolgens is er soms meer nodig. We hanteren daarbij een glijdende schaal: van vroegtijdig ingrijpen bij plagen tot uiteindelijk (als alle andere middelen zijn uitgeput) schorsen of verwijderen van leerlingen. In de figuur hieronder zijn de stappen in de aanpak van pestproblemen aangegeven. In de navolgende paragrafen worden de onderscheiden stappen toegelicht.

2.1 De veiligheidsmonitor

We gaan structureel na of de doelen van KC De Mortel gehaald worden. Dit doen we door:

- Het jaarlijks afnemen van wettelijk verplichte veiligheidsmonitor van PO-Vensters in het voorjaar bij de leerlingen uit de groepen 6-7-8. Dit is een instrument dat inzicht geeft in de *beleving* van de sociale veiligheid van de leerlingen, in de *feitelijke aantasting* van de sociale veiligheid en het *welbevinden* van de leerlingen.
- Het afnemen van de SCOL. De SCOL is een instrument dat de sociaal en emotionele ontwikkeling van leerlingen meet.
 - 2x per jaar vullen alle leerkrachten de SCOL in.
 - 1x per jaar, in het najaar, vullen de leerlingen van de groepen 6-7-8 de leerlingen-SCOL in.
- De inzet van een leerlingenraad. Hierin is sociale veiligheid een onderwerp van gesprek en worden leerlingen betrokken bij het meedenken over hoe we de sociale veiligheid en welbevinden kunnen blijven verbeteren.

2.2 Programma de Vreedzame School

Als de klas een gemeenschap is, dan voelen leerlingen zich betrokken bij en medeverantwoordelijk voor wat er gebeurt in de klas. Bij ons op school krijgen leerlingen een stem, en leren zij die stem op een verantwoorde wijze te gebruiken. We geven leerlingen een stem om op te komen voor hun eigen belang, maar we willen dat ze zich ook medeverantwoordelijk gaan voelen voor het algemeen belang. Daar zullen ze zich eerder verantwoordelijk voor voelen als ze ook echt mogen meedenken en als ze serieus worden genomen.

We werken met leerlingmediatoren, een leerlingenraad en met groepsvergaderingen waarin leerlingen mee mogen beslissen over zaken die hen aangaan. We laten oudere kinderen jongere kinderen helpen bij allerlei activiteiten. En – specifiek gericht op ongewenst gedrag als pesten – leren we de leerlingen dat ze op kunnen en moeten komen voor gepeste medeleerlingen, dat ze ‘verdedigers’ kunnen zijn.

Wij willen als school graag samen met de ouders optrekken op dit terrein. In het geval van incidenten zoeken we snel contact om samen te bespreken hoe we hiermee om zullen gaan. Ook in meer algemene zin betrekken we ouders bij het veiligheidsbeleid. Dit doen we door ze te informeren over wat de school doet aan het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag, bijvoorbeeld pesten en over bij wie ze terecht kunnen als er iets is. We nemen ouders daarin heel serieus.

Om ervoor te zorgen dat de veiligheid in en om de school iets wordt waarvoor ouders en school zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen, gaan we met ouders het gesprek aan. Dat doen we door het organiseren van een ouderavond waarin de dialoog over de sociale veiligheid centraal staat en door ieder blok een nieuwsbrief aan ouders mee te geven met de informatie zodat zij weten waar wij dat blok schoolbreed mee bezig zijn. De volgende blokken komen tijdens het programma van de Vreedzame School aan bod:

- We horen bij elkaar.
- We lossen conflicten zelf op.
- We hebben oor voor elkaar.
- We hebben hart voor elkaar.
- We dragen allemaal een steentje bij.
- We zijn allemaal anders.

2.3 Preventie

De expertgroep

Van scholen wordt verwacht dat ze een teamlid (of meerdere teamleden) aanwijzen met de taak om het beleid ten aanzien van sociale veiligheid en pesten te coördineren. Wij kiezen ervoor om deze taak mee te nemen in het bredere perspectief van de pedagogische opdracht van de school, en de domeinen van sociale competentie en burgerschapsvorming.

De taken van een 'antipestcoördinator' zijn op onze school opgenomen in de taken van de expertgroep pedagogisch kompas. De expertgroep is verantwoordelijk binnen de school voor:

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid en aanpak m.b.t. het programma van de Vreedzame School en het sociaalpedagogische klimaat van de school.
- Het bijhouden van literatuur over vakdidactisch onderwijs en zich op de hoogte houden van onderzoek en ontwikkelingen.
- Op verzoek fungeren als vraagbaak en luisterend oor voor collega's, ondersteunen van beginnende collega's op het betreffende vakgebied, bieden van klassenconsultatie en nabespreking.
- Bij directie adviseren naar aanleiding van de analyse van kengetallen (bijv. de veiligheidsmonitor) bij het bieden van een passend onderwijsaanbod op het vakgebied.
- Deelnemen aan conferenties en studiedagen en informatie doorspelen.
- Zorg dragen voor afname veiligheidsmonitor en bespreking met leerlingen/leerlingencommissie.
- De Vreedzame school agenderen in de teamvergaderingen en unitvergaderingen.
- Inwerken en coachen van nieuwe leerkrachten.
- Organiseren ouderbijeenkomsten rondom de Vreedzame School.
- Verzorgen van de nieuwsbrieven voor ouders over de Vreedzame school.
- Het zorg dragen voor de zichtbaarheid van de Vreedzame school in lokalen, gangen en andere plekken in en om het gebouw.
- Verzorgen van de jaarlijkse mediatorentraining.
- Fungeren als contactpersoon voor de leerlingmediatoren; regelmatige evaluatie met mediatoren.

Gedragsverwachting

Gedrag wordt voor een groot deel bepaald door de sociale norm in de omgeving. Leerlingen zijn gevoelig voor de vraag: 'wat wordt er hier van mij verwacht?' Om positief gedrag van leerlingen te stimuleren willen we expliciet een positieve sociale en morele norm uitdragen. Dit doen we onder andere door het bedenken en afspreken van duidelijke (gedrags-)regels met de leerlingen. Wij hanteren daarbij de afspraak dat kinderen eerst volgens de "drie stappen methode" moeten proberen het zelf op te lossen door te zeggen: "Stop hou op!"

Gedrag dat bij een bepaalde situatie hoort, moet vrijwel altijd worden *aangeleerd*. Dus zeker bij jonge leerlingen oefenen we de gedragsregels die voortkomen uit onze grondwet met de hele klas. Het *handhaven* van regels vraagt ook iets van het gedrag van de leerkracht (of andere volwassenen in de school). Bijvoorbeeld:

- Modelgedrag vertonen.
- Leerlingen herinneren aan de regel.
- Leerlingen bevragen als ze zich toch niet aan de regel houden en een compliment geven als ze het vervolgens wel doen.
- Met de leerlingen meelopen.
- Leerlingen aanspreken die zich niet aan de regel houden.

Om het naleven van gedragsregels te bevorderen, is het tevens van belang dat:

- Alle leerkrachten in de klassen (indien nodig) regelmatig terugkomen op één of meer regels waar de leerlingen moeite mee hebben, door de gedragsinstructie in de klas te herhalen.
- Alle volwassenen in de school helpen bij het toezicht houden op het naleven van de regels.
- Het team maakt afspraken over wie op welke plek toezicht houdt voor het handhaven van de regels.

Toezicht bij ons op school

Het houden van toezicht is van groot belang wanneer we willen werken aan de veiligheid binnen de school. Leerlingen hebben (naast gelegenheid om te oefenen met zelfstandigheid, en naast ondersteuning daarbij van volwassenen) ook altijd toezicht nodig. Leerlingen houden zich niet vanzelfsprekend aan regels en zijn geneigd grenzen te verkennen. Ze hebben het nodig dat die grenzen worden aangegeven door volwassenen. Bovendien kan in een situatie waarin onvoldoende toezicht en dus onvoldoende 'leiding' is, onveiligheid in een groep leerlingen sluipen.

Wij hebben met ons team duidelijke afspraken gemaakt rondom het toezicht op verschillende plekken en gebeurtenissen. Behalve de afspraken die we als team hebben gemaakt over ons eigen gedrag bij het toezicht, hebben we samen met de leerlingen geformuleerd welk gedrag van de leerlingen in welke situaties wordt verwacht.

We zijn attent op *plaagsituaties* in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan makkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 aandacht aan. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Soms schakelen we een maatje in: een medeleerling die de geplaagde leerling helpt er een einde aan te maken. Ook kunnen we de mediators vragen te helpen.

2.4 Plagen of pesten?

Wij spreken van pesten als:

- Er sprake is van een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen.
- Herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer leerlingen.
- Verschil in macht tussen pester en gepeste.

We maken onderscheid tussen pesten en *plagen*. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten.

We leren leerlingen ook het onderscheid tussen pesten en een *conflict*. Een conflict is een verschil van mening of van belang (A wil dit en B wil dat). Soms ontardt een conflict in een *ruzie*, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

Pesten behoort tot het repertoire van kinderen en het wordt gevoed in een cultuur die gekenmerkt wordt door competitie en individualisme. Wij bieden op onze school een sterk tegenwicht: de klas en school moet een positieve sociale gemeenschap te zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm aanwezig is die ervoor zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap, en dat je het recht hebt om jezelf te zijn, maar dat je dan ook de plicht hebt om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht heeft. Wij

willen een school zijn waarin zorg voor elkaar centraal staat. Een school met een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie. Een met een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Als er toch gepest wordt grijpen we snel in.

2.5 De oplossingsgerichte pestaanpak

Hoeveel we ook doen aan preventie, pesten kan altijd nog voorkomen. Als er toch pestincidenten zijn, dan is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of aan de preventieve kant nog wel voldoende wordt gedaan, zoals in het voorgaande is beschreven (en of het programma van de Vreedzame School wel goed wordt uitgevoerd). Maar soms is er meer nodig.

In de eerste plaats vragen we altijd aan andere leerlingen om te helpen. Met name populaire leerlingen kunnen belangrijk zijn als 'verdedigers'. Als er meer nodig is hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van De Mortel: de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA). De aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of IB-er) en leerlingen. Eerst met de gepeste leerling alleen. Vervolgens met een zorgvuldig samengestelde groep leerlingen, inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen.

Belangrijke elementen van de aanpak zijn: geen schuld, verwijten of straf, we gaan uit van het goede in ieder kind, we moedigen empathie aan, we maken iedereen verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen.

Soms moet deze cyclus nog één of meerdere keren herhaald worden om ervoor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert. Deze aanpak is uitgewerkt in een uitgebreid gespreksprotocol. Zie bijlage 1 Oplossingsgerichte Pestaanpak.

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich meebrengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media, en dat we kinderen opvoeden tot *digitaal* burger.

We hebben duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren.

Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!'

Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als 'teachable moments', als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp.

Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) te praten.

Afhankelijk van wat de betrokken leerling hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als de betrokken leerling (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil.

2.6 Herstel

Er zullen altijd situaties zijn waarbij leerlingen de regels overtreden en zich niet houden aan afspraken. Bij ernstige overschrijdingen van de grenzen zijn maatregelen of straffen nodig. We zijn ons er echter ook van bewust dat straffen niet altijd leidt tot de gewenste gedragsverandering. Eerder tot meegaandheid: het volgen van de regels uit angst voor maatregelen. Het bezwaar hiervan is dat de leerling niet zelf nadenkt, niet reflecteert op zijn of haar eigen gedrag en op alternatieven voor dat gedrag. Er zijn enkele voorwaarden voor een 'zinvolle' straf, een straf die wel kan leiden tot verandering van gedrag. Wil een straf zinvol zijn, dan moet rekening worden gehouden met de behoefte van de leerling aan relatie, autonomie en competentie.

Een ander belangrijk aspect van een ‘zinnvolle’ straf is *eigenaarschap*. Straffen kunnen tot gedragsverandering leiden als de dader de straf als zinvol ervaart. Dat gebeurt vaak pas als de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem en vervolgens zelf wil nadenken over de oplossing ervan. We steken dus eerst tijd en energie in het bewust maken van de leerling dat het vooral zijn of haar probleem is. Daarna kan de leerling gevraagd worden of hij of zij er iets aan wil doen en indien dat het geval is, luidt de vraag: ‘En hoe denk je het op te lossen?’ De ‘straf’ zal dan in het licht komen te staan van ‘herstellen’: soms daadwerkelijk de (fysieke) schade herstellen, soms het vertrouwen weer winnen, enzovoort. Zie Bijlage 2 voor de gedragspiramide waarin een overzicht staat qua gedrag met interventies en consequenties.

2.7 Schorsing

Als de veiligheid van leerlingen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, is optreden geboden. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen. Als er een noodzaak is om stevig op te treden, dan hanteren we onderstaand protocol (zie bijlage 2) dat voor alle betrokkenen helder aangeeft welke stappen worden gezet als er sprake is van een extreme situatie.

Leerlingen die het gevoel van veiligheid van anderen schade toebrengen door hun houding of gedrag (te denken valt aan: vechten, slaan, bedreigen, schelden e.d.) waardoor medeleerlingen en/of leerkrachten zich onveilig voelen, kiezen ervoor zich niet aan de schoolregels te houden en op die manier hun verbinding met de groep te verbreken. Binnen de intensieve aanpak kan er dan gekozen worden voor schorsing.

Alleen de directie kan het besluit nemen tot schorsing en dit wordt vastgelegd in een brief. In geval van herhaling kan de school overgaan tot schorsing van meerdere dagen. In dat geval wordt de afdeling leerplicht van de gemeente bij het vervolgetraject betrokken. Ouders hebben het recht om binnen vijf werkdagen bij het schoolbestuur bezwaar te maken tegen de schorsing. Zie bijlage 3 voor het protocol schorsing & verwijdering van schoolbestuur Tangent.

Bijlagen

Bijlage 1 Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA)

Bijlage 2 Gedragspiramide

Bijlage 3 Protocol schorsing & verwijdering van schoolbestuur Tangent

Bijlage 1 Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA)

Vul de datum in vanaf het punt dat je ermee gaat werken, groep, naam leerling en groepsleerkracht in. Meldt dit bij de IB, ook al is dit een klein voorval.

Stappenplan Oplossingsgerichte pestaanpak	
Datum /Groep	
Leerling	
Leerkracht	
Aanleiding/Observaties <i>Beschrijf zo objectief mogelijk wat je al reeds hebt waargenomen of met welk verhaal de leerling naar je toe is gekomen.</i>	
Stap 1.1 Gesprek leerling <i>Ga een gesprek aan met de leerling over de gevoelens in deze situatie. Wat de gevolgen zijn. Wat de leerling zelf al ondernomen heeft. En aan welke kind(eren) de leerling steun heeft. Vraag toestemming om met de aanpak te beginnen. Het kind is er zelf niet bij, het moet jou vertrouwen... Stel een groep samen (6 á 8 kinderen), noteer deze namen. Geef de rollen van de betrokkenen weer. Pesters Meelopers Neutrale kinderen (sociaal sterk) Laat leerling brief schrijven of tekening maken over gevoelens.</i>	
<i>Noteer hier de namen van de kinderen die betrokken worden. Eventueel met rol die de kinderen hebben in de situatie. worden betrokken bij oplossing.</i>	
Stap 1.2 Gesprek ouders/verzorgers	Datum:
<i>Probeer dit gesprek kort na het gesprek met de leerling te plannen. Vertel de ouders/verzorgers wat de situatie is. Vraag eventueel erkenning vanuit thuis. Welke stappen je van plan bent om te ondernemen. Maak een afspraak voor evaluatie.</i>	
Stap 2/3/4 Reacties na uitleg probleem <i>Nodig de samengestelde groep kinderen uit voor een gesprek. Doe dit in een rustige ruimte die niet met straf wordt geassocieerd. Je maakt het probleem duidelijk, hoe de leerling zich voelt. Doe dit via de gemaakte tekening of tekst. Je uit geen beschuldigingen. Kinderen kunnen zich alsnog gaan verdedigen, luister hiernaar maar ga er niet op in. De nadruk ligt bij het gevoel wat de leerling ervan krijgt. Vertel, dat je deze kinderen vertrouwt en er op rekt dat ze helpen bij het oplossen van dit probleem., maak ze 'bijzonder' Je geeft niemand de schuld.</i>	

Stap 5 Voorstel in 'Ik-vorm'

Vraag naar ideeën voor een oplossing.

Pestgedrag valt niet goed te praten, de nadruk ligt op het gevoel wat de leerling ervan krijgt.

Laat de kinderen een voorstel in de 'Ik-vorm' maken over een manier om dit probleem op te lossen.

Let op dat het niet in de 'Wij-vorm' wordt geplaatst. Dan kunnen ze zich makkelijker achter elkaar schuilen.

Je vertelt dat we een week gaan werken met deze voorstellen en dan gaan kijken hoe dit is gegaan. Maak ook duidelijk dat ze om hulp mogen vragen wanneer ze het moeilijk vinden of om ervaringen te delen.

Stap 6 Observaties

Spreekt redelijk voor zich.

Kijk wat er gebeurt in de klas zodat je ook tijdens de evaluatie succes momenten kunt bespreken.

Stap 7.1 Gesprek betrokkenen individueel

Datum:

Probeer stap 7.1 en 7.2 op de zelfde dag te plannen.

Na een week ga je met alle kinderen individueel in gesprek.

Vraag naar ervaringen.

Hoe vonden de kinderen om dit te doen.

Formuleer eventueel een nieuw voorstel.

Als de voorstellen niet zijn uitgevoerd maakt niet zoveel uit als de pesterijen maar zijn gestopt.

Stap 7.2 Gesprek slachtoffer

Hoe was het voor de leerling.

Heeft hij/zij iets gemerkt van de verandering.

Vertel dat, wanneer de situatie zich weer voordoet, de stappen worden herhaald.

Stap 7.3 Gesprek ouders/verzorgers

Datum:

Vertel hoe de stappen globaal zijn verlopen.

Vertel wat je uit het gesprek met de leerling hebt mee gekregen.

Vraag erkenning van thuis.

Maak eventueel vervolgspraken.

Meldt hierbij dat de stappen worden herhaald wanneer de situatie zich weer voordoet.

Evaluatie leerkracht

Datum:

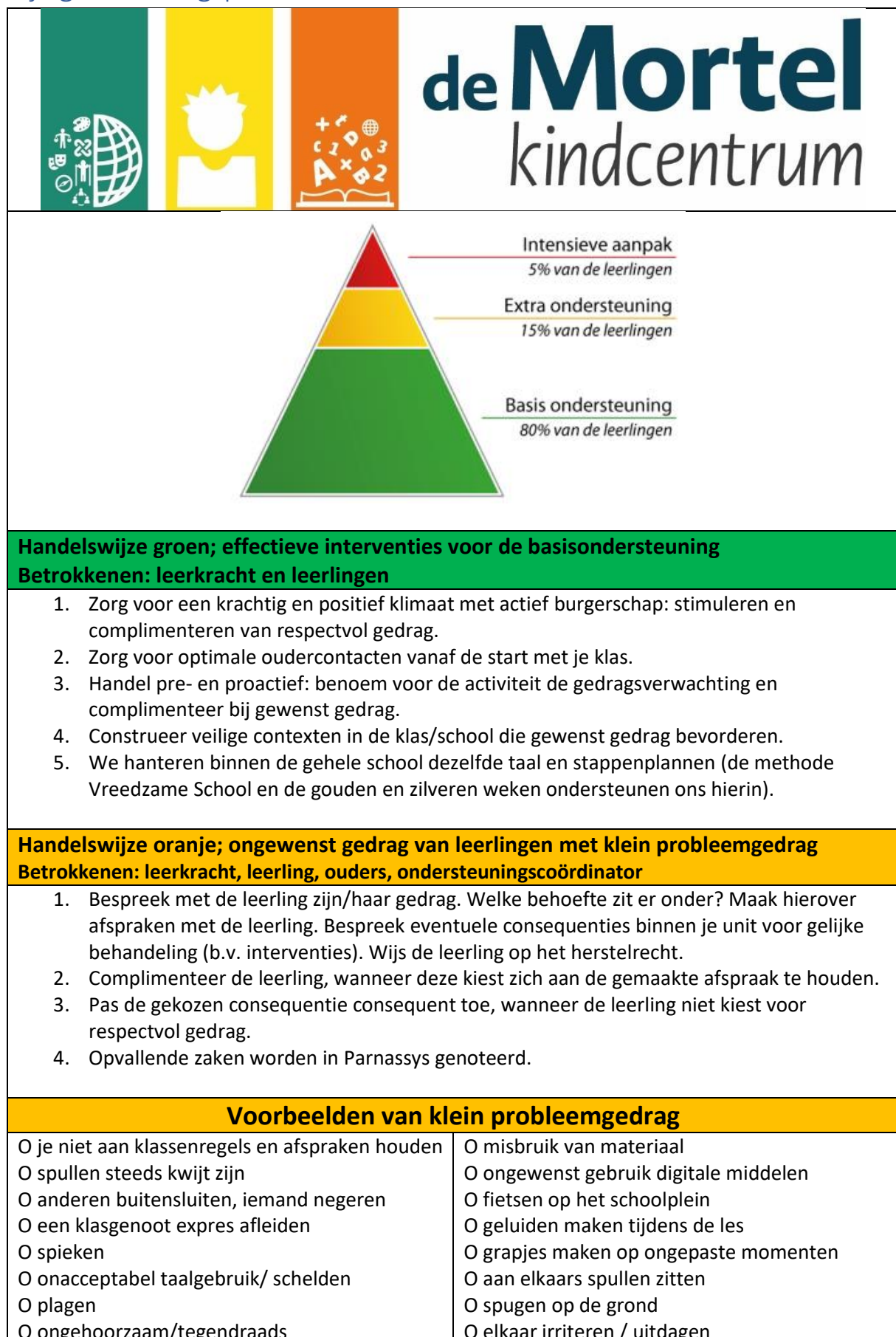
Kijk terug hoe het werken met het stappenplan verliep.

Maak eventueel een afspraak met de IB voor nabespreking.

Plaats dit formulier in het schooladministratiesysteem

Bijlage 2 Gedragspiramide

☐ O moedwillig verstoren van activiteit ☐ O niet opruimen ☐ O te vaak naar het toilet, naar de bibliotheek ☐ O jokken (gr. 1-2-3) ☐ O brutaal zijn tegen een volwassene	☐ O bewust niet starten met de taak ☐ O te hard praten, stemvolume ☐ O rennen op de gang ☐ O niet luisteren tijdens de instructie ☐ O vaak hulp nodig van mediators (wordt in de mediatorsmap bijgehouden).
<p>Jonge kind: (Unit 1-2 / 3-4) Stap 1, de eerste keer: als een waarschuwing niet voldoende blijkt, dan gesprek met de leerling. (o.a. navragen waarom het is gebeurd, bespreken en uitleggen waarom we dit niet willen.) Aanleren van het gewenste gedrag/ samen alternatieven onderzoeken en uitproberen. Stap 2, de tweede keer: uit de situatie halen (wel binnen het lokaal of de speelzaal houden) én sorry zeggen is niet genoeg. Stap 3, de derde keer: contact opnemen met de ouders. De driehoek vormen en met elkaar in gesprek blijven. Werken aan een goede verstandhouding = profijt voor de toekomst.</p>	
<p>Oudere kind: (Unit 3-4 / 5-6 / 7-8) Stap 1, de eerste keer: gesprek met de leerling. (o.a. navragen waarom het is gebeurd, bespreken en uitleggen waarom we dit niet willen). Aanleren van het gewenste gedrag/ samen alternatieven onderzoeken en uitproberen. stap 2, de tweede keer: time-out, afzondering én sorry is niet genoeg. Leerling stimuleren gebruik te maken van het herstelrecht. Stap 3, de derde keer: contact opnemen met de ouders. De driehoek vormen en met elkaar in gesprek blijven. Werken aan een goede verstandhouding = profijt voor de toekomst. (De leerling krijgt eerst zelf de ruimte om het thuis te vertellen) én een consequentie conform het oranje gedrag. Binnen de unit afstemmen welke consequenties er gehanteerd worden voor gelijke behandeling.</p>	
Handelswijze rood; ongewenst gedrag van leerlingen met groot probleemgedrag	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bespreek met de leerling zijn/haar gedrag. Welke behoefte zit er onder? Maak hierover afspraken met de leerling en geef duidelijk aan dat de grens wordt overschreden. Informeer de ouders. Bespreek eventuele consequenties binnen je unit voor gelijke behandeling (b.v. interventies). 2. Wijs de leerling op het herstelrecht. 3. Pas de gekozen consequentie consequent toe, wanneer de leerling niet kiest voor respectvol gedrag. 4. Groot probleemgedrag wordt in Parnassys geplaatst (incidentenregistratie). 5. Bij herhaaldelijk groot probleemgedrag treedt het beleid 'schorsen en verwijdering' van Tangent in werking. 6. 	
Voorbeelden van groot probleemgedrag (intentie tot schade of kwetsen)	
☐ O weglopen van school ☐ O verstoppen in school ☐ O verbale agressie (dreigen) ☐ O iemand discrimineren ☐ O pesten ☐ O vechten (ruzie) ☐ O fysieke agressie (eenzijdig): Meteen stap 2 toepassen + benoemen van gedrag ☐ O materiële vernieling/vandalisme	☐ O weigeren een toets te maken ☐ O cyberpesten via sociale media ☐ O screenshots maken van de leerkracht of andere leerling en dit delen in een app ☐ O liegen en bedrog ☐ O obscene gebaren ☐ O uitschelden, brutaal zijn (naar volwassenen) ☐ O iemand bewust pijn doen ☐ O spugen op elkaar

<p>O diefstal O onacceptabel gebruik digitale middelen (sites)</p>	<p>O gewelddadig handelen, meenemen van een mes of andere “bedreigende voorwerpen”): Meteen stap 2 toepassen + benoemen van gedrag.</p>
<p>Jonge kind: (Unit 1-2 / 3-4) Stap 1, de eerste keer: gesprek met de leerling, sorry alleen is niet genoeg en de ouders inlichten en inzetten op de driehoek. Noteren in Parnassys. Afhankelijk van de ernst van de zaak meteen consequentie aan verbinden b.v. niet mee naar buiten of time-out buiten. Bespreek gewenst gedrag! Stap 2, de tweede keer: Meteen de ouders bellen en een gesprek met het kind, de ouders, de leerkracht en evt. de OC-er/directie. Sorry alleen is niet genoeg. Samen bespreken hoe we het gaan oplossen. Leerling krijgt straf (o.a. privilege wegnemen, vergoeden van) in overleg met ouders. Noteren in Parnassys. Stap 3, de derde keer: Een stevig gesprek met het kind, de ouders, de leerkracht en OC-er/directie. Sorry alleen is niet genoeg. Samen bespreken hoe we het gaan oplossen. Leerling krijgt straf (o.a. privilege wegnemen, vergoeden van). in overleg met ouders. Samen duidelijke afspraken maken voor het vervolg en dit duidelijk in Parnassys noteren (incidentenregistratie). Na 4 weken een terugkoppeling met kind en ouders: Hoe gaat het nu?</p>	
<p>Oudere kind: (Unit 3-4 / 5-6 / 7-8) Rood gedrag tegen de leerkracht: stevig gesprek en uit de groep, naar directie of OC-er!</p> <p>Stap 1, de eerste keer: gesprek met de leerling, sorry alleen is niet genoeg en de ouders inlichten en inzetten op de driehoek. Noteren in Parnassys (incidentenregistratie). Afhankelijk van de ernst van de zaak meteen consequentie aan verbinden b.v. niet mee naar buiten of time-out buiten. Bespreek gewenst gedrag! Stap 2, de tweede keer: Meteen de ouders bellen en een gesprek met het kind, de ouders, de leerkracht en evt. de OC-er/directie. Sorry alleen is niet genoeg. Samen bespreken hoe we het gaan oplossen. Leerling krijgt straf (o.a. privilege wegnemen, nablijven, schrijfstraf, maatschappelijke straf zoals poetsen, opruimen, vergoeden van) in overleg met ouders. In Parnassys noteren (incidentenregistratie). Stap 3, de derde keer: Een stevig gesprek met het kind, de ouders, de leerkracht en OC-er/directie. Sorry alleen is niet genoeg. Samen bespreken hoe we het gaan oplossen. Leerling krijgt straf (o.a. privilege wegnemen, nablijven, schrijfstraf, maatschappelijke straf zoals poetsen of opruimen, vergoeden van) in overleg met ouders. Samen duidelijke afspraken maken voor het vervolg. Noteren in Parnassys (incidentenregistratie). Na 4 weken een terugkoppeling van leerkracht/OC-er met kind en ouders: Hoe gaat het nu? Bij herhaaldelijk onacceptabel gedrag: leerplichtambtenaar/politie/bestuur/professionele hulp inschakelen. Indien nodig: schorsing (zie protocol ‘schorsing en verwijdering’ van Tangent). Na 4 weken een terugkoppeling met kind en ouders: Hoe gaat het nu?</p>	

Beleid Schorsen en Verwijderen

2018

ONTDEK JE TALENT BIJ TANGENT

Protocol	Schorsen en Verwijderen
Datum	18-12-2017
Versie	1.0
Status	Definitief
Onderdeel van	Onderwijs
GMR positief advies op:	16-4-2018
CvB goedkeuring op:	23-4-2018

1. Inleiding

Aanleiding

Sinds 1 augustus 2014 is er regelgeving voor toelating en verwijdering in het primair onderwijs. Per 25 juni 2015 heeft Stichting Tangent dan ook een vastgesteld beleid schorsen en verwijderen. Bij evaluatie van het beleid blijkt dat twee punten aandacht vragen en aanpassingen in het beleid nodig zijn. Namelijk als eerste het overzicht van de te nemen stappen bij een schorsing en/ of verwijdering. Hiervoor is in dit beleid een stroomdiagram opgenomen. Tevens is er een mandaatregeling opgenomen ter verduidelijking van de bevoegdheden van de directeur en het College van Bestuur.

Inleiding beleid schorsen en verwijderen

Wanneer een leerling de gedragsregels overtreedt die binnen de school gelden, dan kan hierop worden gereageerd met een opvoedkundige maatregel of een ordemaatregel. De wet maakt een onderscheid tussen 'opvoedkundige maatregelen' en 'ordemaatregelen'. Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische handelingen die beogen sociaal gewenst gedrag te bevorderen en leerlingen proberen te vormen. Omdat deze maatregelen de rechtssfeer van de leerling slechts zijdelings raken, gaat het hier om feitelijk handelen. Dit betekent dat opvoedkundige maatregelen door de school aan een leerling kunnen worden opgelegd. Naast opvoedkundige maatregelen bestaan er ook ordemaatregelen. Omdat ordemaatregelen de rechtspositie van leerlingen raken, geldt dat uitsluitend het bevoegd gezag (=College van Bestuur) gerechtigd is tot het opleggen van een ordemaatregel.

In dit protocol worden de ordemaatregelen beschreven.

De 'ordemaatregelen' zijn overgenomen uit de brochure: 'Toelating en verwijdering uit het primair onderwijs'*. Voor de ordemaatregelen geldt een wettelijk kader.

* Katern 8 van Vos-Abb aug 2014

Inhoud

1. Inleiding	15
2. Definitie woorden en afkortingen	17
3. Wat zijn ordemaatregelen?	18
4. Redenen voor ordemaatregelen	19
5. Schorsing	21
6. Verwijdering	22
Bijlage 1 Mandaatregeling.....	25
Bijlage 2 Stroomdiagram	26

2. Definitie woorden en afkortingen

Op alfabetische volgorde

- CvB College van Bestuur in casu 'het bevoegd gezag'.
- Normenschending: Normen zijn regels waar degene tot wie de norm is gericht zich aan moet houden. Er zijn normen die voor iedereen gelden, zoals de meeste regels uit het burgerlijk wetboek. Een normschending doet zich voor als degene tot wie de norm is gericht zich niet aan de regels (de norm) houdt.
- Ordeverstoring: kan plaatsvinden binnen de groep, maar ook binnen de gehele school.
- Schoolregels: de regels die in de school zijn afgesproken betreft omgang en gedrag. Deze zijn verschillend van vorm vanwege het feit dat scholen verschillende sociaal- emotionele methodieken/ uitgangspunten hebben. Te denken valt aan Kanjermethode, PBS, KWINK, Vreedzame school. De regels zijn zichtbaar in het schoolgebouw en schoolgids.

3. Wat zijn ordemaatregelen?

Het protocol Schorsen en Verwijderen past bij het onderdeel ordemaatregelen.

Een ordemaatregel wordt genomen als zich een normenschending voordoet. Normen zijn regels waar degene tot wie de norm is gericht zich aan moet houden.

Deze ordemaatregelen zijn in oplopende mate van zwaarte:

- De schriftelijke berisping;
- Een definitieve overplaatsing naar een parallelklas of een andere vestiging van de school van het bevoegd gezag;
- De schorsing;
- De verwijdering.

Omdat ordemaatregelen de rechtspositie van leerlingen raken, geldt dat uitsluitend het bevoegd gezag gerechtigd is tot het opleggen van een ordemaatregel.

Voordat het bevoegd gezag tot verwijdering overgaat, kan het ervoor kiezen om eerst een schriftelijke waarschuwing voor een verwijdering te geven. Alle andere ordemaatregelen mogen zonder schriftelijke waarschuwing.

Het bevoegd gezag is vrij in zijn beslissing of, en zo ja welke, ordemaatregel het wil nemen. Bij de beslissing om wel of niet over te gaan tot het opleggen van een ordemaatregel, horen alle relevante omstandigheden van de gebeurtenis te worden meegewogen.

Wil het bevoegd gezag overgaan tot het opleggen van een ordemaatregel, dan is het onder andere belangrijk dat:

- Er een evenredige verhouding bestaat tussen de overtreding die de leerling heeft begaan en de ordemaatregel die wordt opgelegd;
- De leerling enige mate van schuld heeft gehad aan de normschending;
- De ordemaatregel door het bevoegd gezag wordt opgelegd conform de procedurele regels die hiervoor gelden.

Zie procedure voor schorsing hoofdstuk 5

Zie procedure voor verwijdering hoofdstuk 6

Zie procedure bij geschil over verwijderingsbesluit paragraaf 6.2

4. Redenen voor ordemaatregelen

4.1 De Ondersteuningsbehoefte

Schorsing en/of verwijdering kan ook plaatsvinden, omdat de school niet meer kan voorzien in de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Om te bepalen welke beslissingsruimte het bevoegd gezag heeft, is het van belang vast te stellen of:

- de leerling formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal basis)onderwijs dan wel;
- de leerling formeel thuishoort in het reguliere basisonderwijs.

Voor leerlingen die al onderwijs volgen op een school, maar die inmiddels extra ondersteuning behoeven, geldt dat de school eerst zelf moet proberen om de gevraagde ondersteuning te bieden. Wanneer het bevoegd gezag deze ondersteuning niet zelf kan bieden, moet het voor een plek op een andere school zorgen.

Over een dergelijke beslissing moet overleg worden gevoerd met de ouders van de leerling. Het bevoegd gezag heeft hierbij te maken met een onderzoeksplicht ter beoordeling van de vraag of de school aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen.

Het bevoegd gezag moet de volgende onderdelen in zijn onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte betrekken:

- De aard van de handicap en de daaruit voortvloeiende onderwijsbeperking;
- De beschikbare formatie en expertise van de leerkrachten;
- De mogelijkheid om alle leerlingen de vereiste aandacht te geven;
- De beschikbare externe hulp;
- Afstemming tussen de benodigde ondersteuning van de leerling en de beschikbare ondersteuning.

Voorts moet het bevoegd gezag het schoolondersteuningsplan in zijn onderzoek betrekken. De school zal elk geval afzonderlijk moeten bekijken en het belang van het kind tegen dat van de school afwegen.

Van belang is vooral dat deze afwegingsprocedure zorgvuldig is en dat adviezen deskundig, onafhankelijk en zoveel mogelijk eenduidig zijn. Bovendien moet de stem van de ouders voldoende worden gehoord.

4.2 Wangedrag

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie.

Ook het wangedrag van ouders, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten of derden binnen de school, kan een reden zijn om een leerling te verwijderen. Of het bevoegd gezag tot verwijdering kan overgaan, hangt van de omstandigheden van het geval af. Er is geen algemene lijn. Het wangedrag moet in elk geval ernstig zijn.

Procedureel is het volgende van groot belang:

- Er zijn gedragsregels hoe het bevoegd gezag met wangedrag omgaat en wanneer de grens voor verwijdering is bereikt;
- (Lichtere) maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken);
- De leerling/ouders is/zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

Wanneer de leerling (of zijn ouders) ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, kan het bevoegd gezag, afhankelijk van de overige omstandigheden, tot verwijdering overgaan.

Een licht vergrijp kan door herhaling uitgroeien tot ernstig wangedrag. Daarnaast is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering is geboden, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen.

Het is van groot belang dat het bevoegd gezag bij zijn besluit een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven.

Verwijdering kan voor de leerling immers verstrekende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er kan zich een terugslag op zijn verdere ontwikkeling voordoen. Dit geldt zeker wanneer de verwijdering plaatsvindt in de periode waarin besloten wordt over de overgang naar een volgende groep of naar het voortgezet onderwijs.

Voor de school kan van belang zijn dat zonder verwijdering de rust en de veiligheid op de school niet langer gegarandeerd kunnen worden. Het is raadzaam in de verschillende stadia van de procedure de Inspectie voor het Onderwijs te raadplegen.

Als een leerling niet weet wat de regels van de school zijn, kan de leerling niet op grond van overtreding van die regels worden verwijderd. Verwijdering dient daarom gebaseerd te zijn op een schoolregels dat regels en grenzen stelt aan het gedrag van leerlingen (en personeel) en aangeeft wanneer het bevoegd gezag sancties kan opleggen. Deze schoolregels zijn opgenomen in de schoolgids en zichtbaar in de school.

Deze sancties moeten worden omschreven, evenals de besluitvormingsprocedure. Een besluit tot verwijdering dat zijn basis vindt in zo'n beleid, maakt een aanzienlijk grotere kans om de gerechtelijke toets te doorstaan. Het is essentieel dat dit beleid voor iedereen kenbaar is, ook voor de ouders, bijvoorbeeld door opname in de schoolgids of door uitreiking bij de aanvang van het schooljaar. Zie bijlage 2 Format Schoolreglement.

Verwijdering in afwijking van het beleid is niet onmogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

4.3 Grondslag van de school

Onder bepaalde omstandigheden kan het bevoegd gezag een leerling verwijderen, omdat diens gedrag wezenlijk in strijd is met de grondslag van de school.

Ook het verzuim van godsdienstlessen, terwijl die lessen statutair essentieel zijn voor de grondslag, kan een reden voor verwijdering zijn. De vrijheid van onderwijs geeft deze ruimte. Voorwaarde is dat het verwijderingsbesluit is terug te voeren op een consistent beleid. Deze verwijderingsgrond kan alleen worden toegepast door bijzondere scholen en niet door openbare scholen.

5. Schorsing

Wanneer het bevoegd gezag besluit om een leerling te schorsen, dan betekent dit dat de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt ontzegd.

Schorsing kan worden gezien als een ultieme mogelijkheid voor de school om aan een leerling een waarschuwing te geven voor bepaald ontoelaatbaar gedrag.

Er is pas sprake van een schorsing indien een leerling voor ten minste één dag wordt uitgesloten van het recht op deelname aan het onderwijs.

De duur van de schorsing zal in verhouding moeten staan tot de aard en de ernst van de overtreding. Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO en artikel 40a WEC. In deze artikelen is bepaald dat het bevoegd gezag met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één schoolweek kan schorsen.

Het besluit tot schorsing moet schriftelijk aan de ouders bekend worden gemaakt. Duurt de schorsing langer dan één dag, dan moet het bevoegd gezag de Onderwijsinspectie digitaal via het schooldossier en met opgave van redenen van de schorsing in kennis stellen. Daarnaast moet ook de leerplichtambtenaar geïnformeerd worden. Ouders ontvangen, zo mogelijk, een kopie van deze meldingen.

Het bevoegd gezag¹ hoort, zo mogelijk, voorafgaand aan het schorsingsbesluit de ouders. Als de omstandigheden van het geval maken dat het bevoegd gezag de leerling per direct moet schorsen, dan is het verstandig om de ouders na het schorsingsbesluit te horen.

De schorsingsdagen worden gebruikt om met de ouders in gesprek te gaan om deze ernstige waarschuwing te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject.

In het schorsingsbesluit moet het bevoegd gezag de redenen van schorsing, de ingangsdatum van de schorsing en de duur van de schorsing aangeven.

Daarnaast geldt voor openbare scholen dat zij in het schorsingsbesluit een bezwaarclausule moeten opnemen waarin moet staan vermeld dat als de ouders het niet eens zijn met de inhoud van het besluit, zij hier binnen zes weken na dagtekening een bezwaarschrift tegen kunnen indienen. Voor bijzondere scholen geldt dat als de ouders het niet eens zijn met de inhoud van het schorsingsbesluit, zij dit besluit kunnen aanvechten bij de burgerlijke rechter.

Bij schorsing blijft de onderwijkskundige relatie met de leerling intact. Dit betekent dat de school maatregelen dient te nemen om te voorkomen dat de geschorste leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de periode van schorsing.

Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan LOVS toetsen of de Eindtoets) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

¹ In de praktijk doet de directeur dit namens het bevoegd gezag, zie mandaatregeling.

6. Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig wangedrag, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering.

De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar onderwijs is hierbij van toepassing.

Definitieve verwijdering van een leerling is niet mogelijk dan nadat het schoolbestuur ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten: dit is een resultaatsverplichting voor de verwijderende school; er moet een nieuwe school voor de leerling gevonden zijn. Die andere school kan overigens ook een school of instelling voor speciaal (voortgezet) onderwijs zijn. Daarvoor is dan wel een toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband vereist.

Toetsing van de verwijdering leerling kan gebeuren op verzoek van ouders door een onafhankelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs: Er is een onafhankelijke commissie ingericht waarbij iedere school op grond van de wet is aangesloten. Deze commissie heet de Geschillencommissie Passend Onderwijs en ressorteert onder de Stichting Onderwijsgeschillen (www.onderwijsgeschillen.nl). Deze commissie brengt op verzoek van ouders binnen 10 weken een oordeel uit over de beslissing tot verwijdering. Aan deze commissie kunnen, naast geschillen over verwijdering, ook geschillen over (de weigering van) toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de vaststelling en bijstelling het ontwikkelingsperspectief van een leerling worden voorgelegd.

Wanneer de ouders ook bij het schoolbestuur bezwaar hebben gemaakt tegen de verwijdering, dient het schoolbestuur het oordeel van de commissie af te wachten voordat er op het bezwaar besloten wordt. Het oordeel van de commissie is niet bindend.

Het schoolbestuur moet zowel aan de ouders als aan de commissie aangeven wat het met het oordeel van de commissie doet. Als het schoolbestuur van het oordeel afwijkt, moet de reden van die afwijking in de beslissing vermeld worden.

Vervolgens kunnen ouders zich tot de rechter wenden. Voor het openbaar onderwijs is dat de bestuursrechter, en voor het bijzondere onderwijs de civiele rechter. Bij beide rechters kan ook een spoedprocedure worden gestart om verwijdering (voorlopig) te voorkomen. Het moge duidelijk zijn dat een beslissing tot verwijdering die afwijkt van het oordeel van de commissie, door de rechter bijzonder kritisch zal worden beoordeeld.

6.1 Procedure voor verwijdering basisonderwijs

De onderstaande procedure gaat er nadrukkelijk van uit dat het gestelde in de voorgaande paragrafen reeds in acht is genomen.

1 Vraag, alvorens tot verwijdering te besluiten, in ieder geval de ervaring en het advies met onderbouwing en feiten van de betrokken groepsleraar en zo mogelijk die van het team. De Inspectie van het Onderwijs kan van te voren worden geïnformeerd en waar nodig om advies gevraagd worden.

Geeft dit (vastgelegde) gesprek geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, besluit dan formeel tot verwijdering en zet de verwijderingsprocedure in gang.

Voorgeschreven is dat er eerst wordt besloten tot een voornemen tot verwijdering en dat er daarna een besluit tot verwijdering wordt genomen. Het verdient aanbeveling reeds het wettelijk verplichte onderwijskundig rapport over de leerling opgesteld te hebben.

2 Nodig de ouders schriftelijk uit voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering. De schooldirecteur en de ouders zullen de voorgaande periode geregeld met elkaar gesproken hebben.

Door dit gesprek weten de ouders dat het bevoegd gezag niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. Onderbouw het voornemen en geef aan waarom het belang van de ouders en de leerling moet wijken voor het belang van de school. Geef de reden en het doel van het gesprek aan, maar beschrijf ook de verdere procedure, zoals de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit daartegen bezwaren kenbaar te maken.

Het gesprek dient om van de ouders te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Licht het voornemen zo nodig toe. Maak een verslag van het gesprek. Dit gesprek, voordat over wordt gegaan tot een besluit waarbij het voornemen tot verwijdering wordt medegedeeld, is overigens voor openbare scholen niet verplicht, maar draagt wel bij aan de zorgvuldigheid van het besluitvormingsproces.

Indien voor het openbaar onderwijs echter bij verordening een openbare voorbereidingsprocedure is vastgesteld, is het gesprek wel verplicht.

3 Vormt het gesprek met de ouders geen aanleiding om van het voornemen af te zien, bericht dit dan schriftelijk en onderbouwd, met verwijzing naar het gesprek, aan de ouders en het personeel. Dit is wettelijk niet verplicht maar bevordert de zorgvuldigheid van de besluitvorming.

4 Voor alle gronden van verwijdering geldt dat het bevoegd gezag slechts definitief tot verwijdering over kan gaan als een andere school bereid is om de leerling toe te laten. Dit betekent dat het bevoegd gezag een resultaatsverplichting heeft en op zoek moet gaan naar een andere school voor de te verwijderen leerling.

Voor alle schoolbesturen geldt dat zij zich niet moeten beperken tot scholen die bij het eigen samenwerkingsverband zijn aangesloten.

Het bevoegd gezag doet er verstandig aan alle scholen te benaderen die op een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen. Kan het bevoegd gezag geen andere school vinden, dan kan het bevoegd gezag het definitieve verwijderingsbesluit niet nemen. Dat kan pas als een andere school bereid is gevonden de leerling op te nemen.

In het definitieve verwijderingsbesluit moet het bevoegd gezag aangeven wat de grond voor verwijdering is. De redenen voor verwijdering worden gemotiveerd in het verwijderingsbesluit. Van belang is dat het bevoegd gezag in het verwijderingsbesluit een afweging maakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven.

Daarnaast moet in het verwijderingsbesluit staan welke school bereid is om de leerling toe te laten en wat de datum van verwijdering is. Voorts geldt zowel voor openbare als bijzondere scholen dat in het verwijderingsbesluit een bezwaarclausule opgenomen moet worden, waarin staat vermeld dat als de ouders het er niet mee eens zijn, zij de mogelijkheid hebben om binnen zes weken na dagtekening van het besluit een bezwaarschrift in te dienen bij het bevoegd gezag.

6.2 Geschil over verwijderingsbesluit

Bij een geschil over de verwijdering van een leerling, kunnen ouders ervoor kiezen om een bezwaarprocedure te volgen of andere wettelijke stappen te ondernemen. Zo kunnen ouders tegen een verwijderingsbesluit bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag.

Dit bezwaarschrift moet binnen zes weken nadat het verwijderingsbesluit is genomen, zijn ingediend. Vervolgens dient het bevoegd gezag binnen vier weken een beslissing op het bezwaar te nemen.

Echter niet voordat zij u als ouder of voogd, in de gelegenheid heeft gesteld om uw bezwaren mondeling toe te lichten. De school zal u tevens in de gelegenheid moeten stellen om kennis te nemen van de adviezen en rapporten die zijn gebruikt bij het besluit over de verwijdering van uw kind.

Het termijn van vier weken geldt zowel voor leerlingen die worden verwijderd van een openbare school als van een bijzondere school.

Tijdens de bezwaarprocedure hoeft de school het kind niet toe te laten. Als ouders toch willen dat hun kind wordt toegelaten, kunnen ouders om een voorlopige voorziening vragen bij de bestuursrechter (indien het een openbare school betreft). Als het gaat om een school voor bijzonder onderwijs kunnen ouders een kort geding aanspannen bij de civiele rechter. In het laatste geval dienen ouders zich te laten vertegenwoordigen door een advocaat.

Tegen de beslissing op bezwaar die het bevoegd gezag neemt, kunnen ouders van een kind dat op een openbare school zat, in beroep gaan bij de bestuursrechter.

Ouders van een kind dat op een bijzondere school zat, kunnen de beslissing op bezwaar aanvechten bij de civiele rechter. In het laatste geval dienen ouders zich te laten vertegenwoordigen door een advocaat.

Ouders kunnen er ook voor kiezen om een geschil aanhangig te maken bij de Geschillencommissie passend onderwijs. Alle scholen en samenwerkingsverbanden dienen aangesloten te zijn bij deze commissie. De termijn voor het indienen van het verzoekschrift is zes weken. Dit betekent dat ouders het schriftelijk verzoek binnen zes weken na de bekendmaking van het verwijderingsbesluit moeten indienen bij de commissie.

De Geschillencommissie brengt op verzoek van de ouders binnen tien weken een advies uit aan het bevoegd gezag, rekening houdend met het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan. Het gaat hier om een niet-bindend advies waartegen geen bezwaar of beroep kan worden ingesteld.

Indien een geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie en de ouders bezwaar hebben gemaakt tegen de beslissing over de verwijdering, neemt het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar niet dan nadat de commissie uitspraak heeft gedaan. De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar wordt dan opgeschort met ingang van de dag waarop het geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie, tot de dag waarop de commissie het advies heeft uitgebracht. Voordat de ouders naar de Geschillencommissie gaan, kunnen zij als tussenstap de Onderwijsconsulenten inschakelen. Onderwijsconsulenten kunnen bemiddelen in de fase waarin nog geen geschil aanhangig is bij de commissie.

De laatste optie die ouders hebben, is een oordeel vragen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit kan als zij van mening zijn dat het bevoegd gezag bij de verwijdering een verboden onderscheid heeft gemaakt of discrimineert op grond van een handicap of chronische ziekte. De uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens zijn niet bindend, maar worden meestal wel opgevolgd door het bevoegd gezag.

Bijlage 1 Mandaatregeling Schorsen en verwijderen

In deze mandaatregeling

Begripsomschrijving en contouren van een regeling.

Mandaat = Opdracht of bevoegdheid om namens en onder verantwoordelijkheid van een ander (de mandaatgever) zaken af te handelen.

Delegatie = volledige overdracht van een opdracht of een bevoegdheid om zaken af te handelen.

Bij delegatie geeft het College van Bestuur de bevoegdheid en daarmee de eindverantwoordelijkheid volledig over aan een andere medewerker leidinggevend aan een organisatie onderdeel van Tangent over. In de praktijk wordt dit binnen een PO-bestuur vrijwel niet gedaan. De eindverantwoordelijkheid af te leggen aan de Raad van Toezicht, Inspectie en Ministerie van OCW belemmert dit.

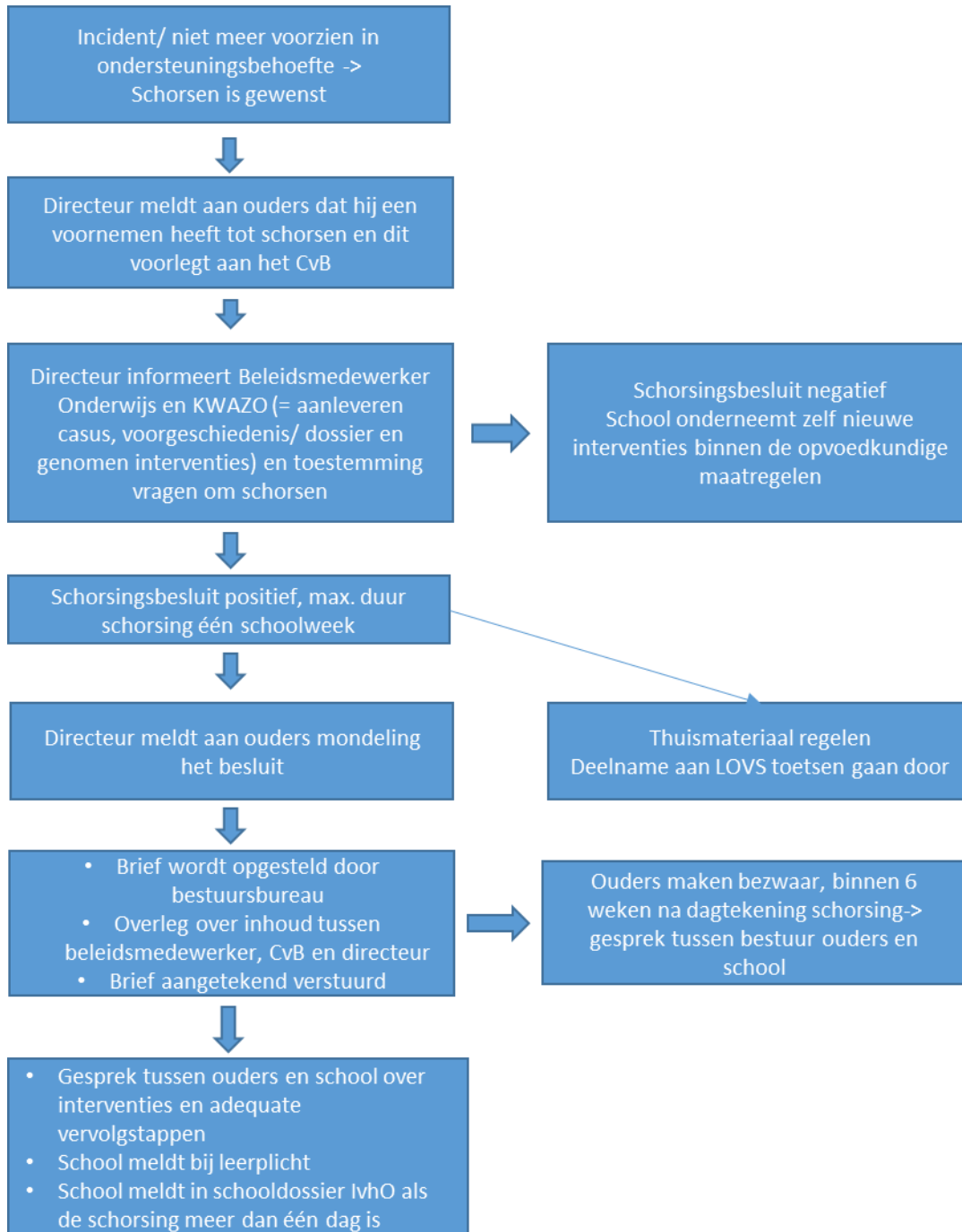
Bij mandaatverlening geeft het College van Bestuur getrapt de bevoegdheid over, maar behoudt de eindverantwoordelijkheid. Een gemandateerde mag en moet altijd bij zichzelf nagaan of zij/hij de verantwoordelijkheid voor een besluit kan dragen. Is dat niet het geval dan geeft hij/zij deze (in een specifieke situatie) terug aan het College van Bestuur.

Domein/Onderwerp	Schorsing
Besluit	Het horen van ouders, voorafgaand aan het schorsingsbesluit.
Mandaatgever	College van Bestuur
Gemandateerde	Directeur
Voorwaarden	<p>De directeur heeft het CvB geïnformeerd over de intentie om te schorsen.</p> <p>De directeur stelt (thuis)studiemateriaal beschikbaar voor de tijd dat de leerling is geschorst.</p> <p>De directeur zorgt ervoor dat de schorsing niet betekent dat de leerling niet kan deelnemen aan toetsen.</p> <p>De directeur heeft een voorstel voor de begeleiding van de leerling na afloop van de schorsing.</p> <p>De directeur zoekt actief naar een andere school als de schorsing een onderdeel is van een voorgenomen verwijderingsbesluit.</p>

Bijlage 2 Stroomdiagram

Schorsen

Verwijdering

